

MARCEL LOUBENS BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

Kutatási jelentések a 2017. évről

Budapest, 2018. február 15.

Tartalomjegyzék

Összefoglalás:.....	3
Barlangokra lebontva:.....	3
Kis-kőhádi-zsomboly (5343-3).....	3
Maja-barlang (5362-73).....	4
Sebes-tetői-barlang (5372-142).....	5
Speizi-barlang (5372-47).....	5
Szepesi-Láner-barlangrendszer (5372-3).....	7
Szivárvány-Sebes-barlangrendszer (5372-23).....	8
Felső-forrasi-beszakadás (5363-41).....	8
Felső-forrasi-Időszakos-forrásbarlang (5363-90).....	8
Létrási-Vizes-barlang (5372-2).....	9
Tuskós-barlang (5372-43).....	9

Összefoglalás:

Korábbi legaktívabb kutatásunkat a Bányász-barlangot sajnos személyi ellentétek miatt az idei évben nem tudtuk folytatni, munkánkat ott ellehetetlenítették. A csapat képességei viszont megmaradtak, így azt egyrészt más saját kutatásainkra fordítottuk másrészt a keszthelyi Kessler-barlang kutatásába kapcsolódtunk még be. Az alábbiakban saját kutatásainkról számolok be rövid összefoglalókban. A mért adatokat és részletes jelentéseket a jelentésünkhöz csatolt tömörített melléklet tartalmazza.

Barlangokra lebontva:

Kis-kőháti-zsomboly (5343-3)

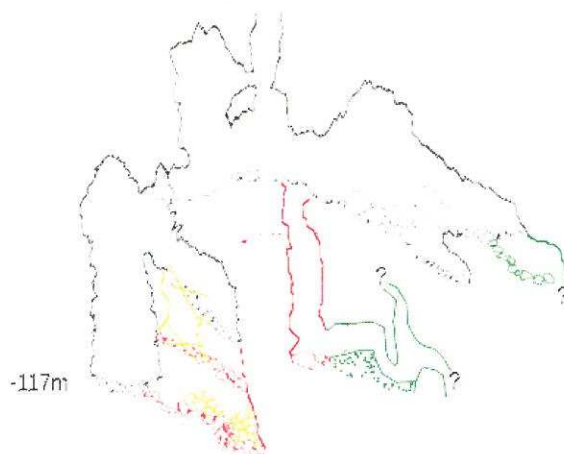
Ügyiratszám: 923-2/2015

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Fekete Zsombor (FM)

Az idei évben a barlangban összesen **100** munkaórát dolgoztunk.

Sajnos a kutatásra itt minden évben csak egy rövid 4,5 hónapos időszak áll a rendelkezésünkre. Ez évi kutatási időszakunk alatt a végponti zóna két különböző pontján hajtottunk kutatótárat az omladékba. Ezek közül a leghosszabb 6 méter után ért el szálkő járatot. Járható méretű légteres folytatást eddig 2 métert tártunk fel. A végpontokon érezhető erős huzat itt bizakodásra ad okot, munkánk folytatására ösztönöz minket.

1. Ábra: A barlang mélyponti zónája. **Fekete:** 2001-es térkép; **Piros:** a kutatásunk kezdetekor meglévő, de térképen nem szereplő részek; **Sárga:** 2016-os változás; **Zöld:** 2017-es változás; **?:** potenciális végpont

Feltáró kutatásra a következő évekre három potenciális végpontot hagytunk (**1. Ábra**). Ezeken a részeken a továbbhaladás a járatok omladékának átásása és stabilizálása után a továbbvezető szálkő hasadékok felbővítésével lehetséges. A rövid új szakaszokról fotódokumentáció nem készült, azt a denevérzárlat lejárta után tudjuk pótolni.

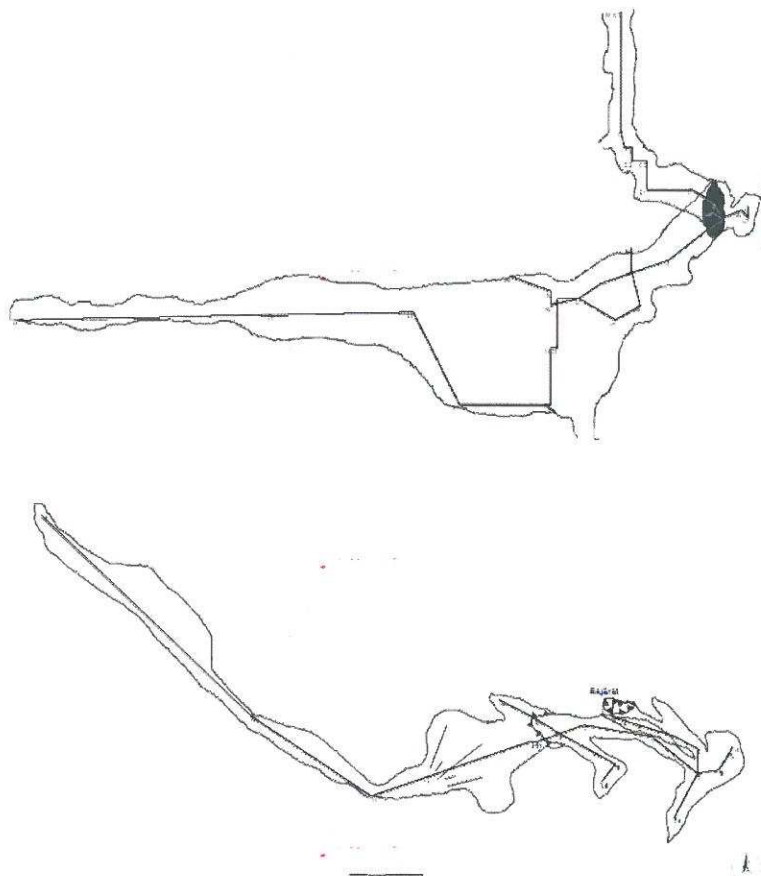
Maja-barlang (5362-73)

Ügyiratszám: BO-08/KT/1833-2/2017

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Kiss János (FM)

Ez volt az évben a legnépszerűbb kutatási cél, ami meg is hálálta a befektetett energiát. **19** alkalommal **719** munkaórát dolgozott itt a csapat. Feltárás tulajdonképpen csak az év első felében történt, az év hátralévő részében a barlang több, mint 5% CO₂-t tartalmazó levegőjének átszellőztetésére történtek kísérletek. A barlang jelenleg ismert kiterjedése a **2. Ábrán**-n látható. Az egyes kutatási alkalmakon született rövid jelentések jól visszaadják a bontások hangulatát és azt, hogyan kovácsolódott össze rajtuk egy ütőképes csapat. Ezeket és a fotódokumentációt a melléklet tartalmazza.

2.Ábra: Maja-barlang vesztett pontos felmérése és szabadkézi vázlata

Sebes-tetői-barlang (5372-142)

Ügyiratszám: BO/16/5035-4/2016

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Kiss János (FM)

A barlangban a 2017-es évben csupán egy 8 órás kutatótúra volt. Ez a márciusi Barlangok Hónapja rendezvényt készítette elő mintaszerűen. Maga a rendezvény viszont a vártnál kevésbé volt népszerű. A 2016-os év lendülete után a kutatás megrekedni látszik leginkább a szűk méretek és a CO₂ feldúsulás miatt. Amíg vannak jobb lehetőségek, addig ebben a barlangban nem fogunk kutatni.

Speizi-barlang (5372-47)

Ügyiratszám: 200-4/2015; BO-08/KT/1785-1/2017.

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Fekete Zsombor (FM)

A Speizi- és a Szepesi-Láner-barlangokban egyaránt folytattuk a 2015-ben elkezdett hozamméréseket. A folyamatos hozammérés érdekében 2015 és 2016 során bukógátakat telepítettünk. Az kezdeti nehézségek után a bukógátak jelenleg megbízhatóan működnek. A Speizi-barlangban használt vízszintregisztráló viszont jelentősen adathiányos idősorokat szolgáltat. Ennek oka, az esetek kisebbik részében az is lehet, hogy a patakmeder száraz az adott időszakokban (például januárban). Az esetek többségében viszont az eszköz hibája feltételezhető, mivel a Szepesi-barlangban több árhullámot is regisztráltunk, miközben a Speiziben adathiányunk volt.

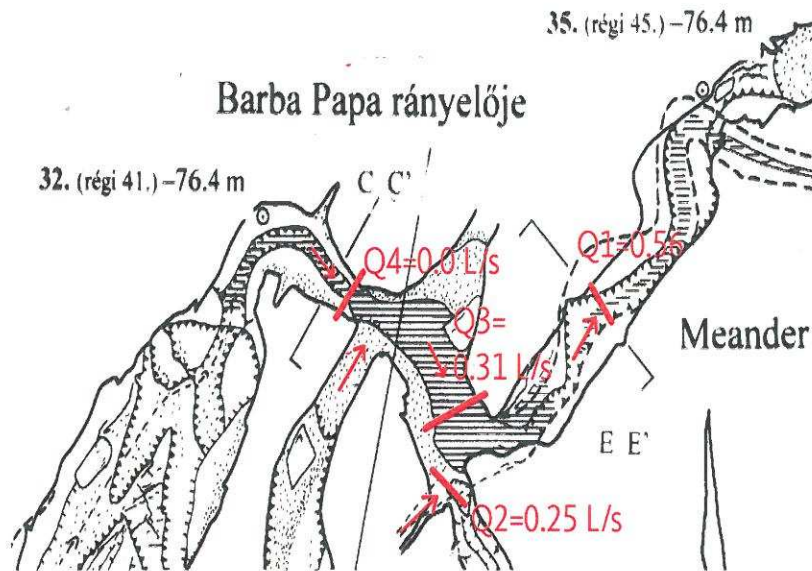
A leszállások során rendszeresen a következő tevékenységeket végezzük el:

- Vízszintregisztrálók kiolvasása
- Átbukási szint ellenőrző mérése
- Hozam ellenőrző mérése köbözéssel
- Bukógát és vízszintregisztráló ellenőrzése és karbantartása (bukótér kitakarítása, vízszintregisztráló tartójának kitakarítása)

2017-ben három alkalommal történt leszállás a Speizi-barlangba.

Január 29-én egy hosszabb havas és hideg (-10 °C és alatta) időszak után voltunk lent. A patakmeder ekkor száraz volt. Kiolvastuk a vízszintregisztrálót, az előző kiolvasás időpontja 2016 szeptemberében volt. Az adott időszakban egyetlen számottevő árhullámot regisztráltunk, 2016. november 7-én, 11 L/s körüli tetőzési hozammal. A leszálláskor nem volt víz a patakmederben így a januári adathiányt okozhatja, hogy a szonda szárazon mért.

Egy héttel később, február 5-én újra lementünk a bukógáthoz karbantartási munkákat végezni, amire a száraz időszak ideálisnak tűnt. Időközben viszont a felszínen olvadni kezdett és újra a nyári alaphozammal folyt a víz a patakban. A bukógát fölött több pontban mértünk hozamot köbözéssel a Barba Papa rányelőjénél és fölötte az omladékban. Míg a bukógátnál 0.62 L/s, a rányelő alatt (Q1) 0.56 L/s, míg az omladékban 0.87 L/s volt a hozam. A rányelő és a bukógát közötti eltérés nem jelentős, akár a köböző zsákos módszer hibájából is adódhat. Az omladékban mért hozam viszont mintegy 40%-kal magasabb. Ehhez még hozzátartozik, hogy az omladékban a köbözéshez nem sikerült a teljes vízmennyiséget befogni (kisebb szivárgások). A rányelőnél az alábbi térképrészleten feltüntetett (Q1, Q2, Q3, Q4) hozamokat mértük (3. Ábra)

3. Ábra: A rányelő környezetének hozammérései 2017 februárjában

A vízszintregisztráló következő kiolvasása július 16-án történt. Értékelhető adatot csak a február 2. és 25. közötti időszakban rögzített az eszköz. Számottevő árhullám ezalatt nem volt.

A mért idősorokat és ellenőrző méréseket elektronikus formátumban mellékeljük a jelentéshez.

Szepesi-Láner-barlangrendszer (5372-3)

Ügyiratszám: 199-4/2015; BO-08/KT/1782-1/2017.

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Fekete Zsombor (FM)

A Speizi- és a Szepesi-Láner-barlangokban egyaránt folytattuk a 2015-ben elkezdett hozamméréseket. A folyamatos hozammérés érdekében 2015 és 2016 során bukógátakat telepítettünk. Az kezdeti nehézségek után a bukógát és a vízszintregisztráló jelenleg megbízhatóan működnek.

Ennek ellenére fontos a rendszeres karbantartás és ellenőrző mérések végzése. A leszállások során a Speizi-barlang esetében felsoroltakkal azonos feladatokat végezzük el:

- Vízszintregisztrálók kiolvasása
- Átbukási szint ellenőrző mérése
- Hozam ellenőrző mérése köbözéssel
- Bukógát és vízszintregisztráló ellenőrzése és karbantartása (bukótér kitakarítása, vízszintregisztráló tartójának kitakarítása)

2017-ben három alkalommal történt leszállás a Szepesi-barlangba augusztus 8-án, szeptember 13-án és december 16-án. Vízszint és vízhozam adat majdnem az egész évre rendelkezésre áll, számottevő adathiány nem volt.

Az év folyamán több árhullámot is sikerült rögzíteni, a legnagyobbat április 23. és 27. között, 31 L/s maximális hozammal. A négy nap alatt folyamatosan 10 L/s fölötti hozamokat mértünk. Az idősorban jól azonosítható a napi hőmérséklet ingadozások okozta hóolvadás hatása. Ezen kívül egy kisebb, 3.7 L/s tetőzésű árhullámot regisztráltunk február 24-én. Ezen is megjelenik két délutáni csúcs, ami hóolvadás hatására is utal.

A mért idősorokat és ellenőrző méréseket elektronikus formátumban mellékeljük a jelentéshez.

Szivárvány-Sebes-barlangrendszer (5372-23)

Ügyiratszám: 12108-8/2014

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Piri Attila (265), Kiss János (FM)

A barlang kutatása a Bányász és Kis-kőháti kutatások elkezdése óta takaréklángon van. Az idei évben 4 alkalommal kutattunk itt, **91** munkaórában.

Augusztusban a kérdőjeles végpontokat jártuk végig a Hajdúszoboszló-ág mögötti szakaszon, ami nem eredményezett új feltárást és a Hajdúszoboszló-ág kerülőjét a DK-i átjárót tágtítottuk fel, eddig jó fél méter hosszban.

Decemberben a téli táborunk alatt Gáti Attila legújabb fejlesztéseit tesztelendő elkezdtük a barlang 3D felmérését. A hideg időt kicselezve nem a bejárattól, hanem a Hullámkagylós-felmászás után kezdtük a mérést, ahol már kellően át volt melegedve a huzat. Befelé haladva a Diogenész-járatig jutottunk most el.

Felső-forrasi-beszakadás (5363-41)

Ügyiratszám: 12111-7/2014

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Kiss János (FM)

A nyári szárazabb időjárást és a barlangi patak alacsony 0,5 L/ perc hozamát kihasználva június 22. és július 7. között sikerült átbontani a mintegy 2 m hosszú kuszodát és utána a 2 m magas Elágazás nevű, kettéágazó, reményt keltő termecskébe bejutni. Innen indul az Alsó-ág amely egy aktív eróziós ág, változó vízhozammal (Kb. 0,01 L/ perc és 10 L/perc hozam között). Az alsó ág elején egy vizes szifon volt. A vizet visszaduzzasztó sóderes patakfordalék eltávolításával a szifon megszűnt. A 3 m hosszú kuszoda végét 60 cm hosszú szálkő szűkület alkotja, ahonnan balra a már tágasabb folytatásba lehet belátni.

A szintén az Elágazásból induló Felső-ág jelenleg 2,5 m hosszú, tágas ferde hasadék, amelynek tetejéből egykori forráskürtők indulnak a felszín felé. A kitöltése agyagos-finom homokos, kőzetdarabokkal. Alatta iszapos, sóderes patak fordulék, és az alján szivárgó vízfolyás. Az újonnan feltárt szakaszban cseppkő képződmények nincsenek. A barlangi patak a Forrás tölcserben (Forrás kráter) bukkan a felszínre. A barlang poligonja a november 23. - i állapotot tükrözi. Fotók a mellékletben.

Felső-forrasi-Időszakos-forrásbarlang (5363-90)

Ügyiratszám: 12113-7/2014

Kutatásvezető: Sűrű Péter (282)

Kutatásvezető-helyettes: Kiss János (FM)

A téli fagyok után, tavasszal a kuszoda főtéjéből ember nagyságú kőzetblokk vált le. Ennek feldarabolása és eltávolítása után már könnyen megközelíthetővé vált a Felső-ág egésze. A mennyezet repedezettsége miatt, a jövőben is várhatóak kőzet leválások. Az évi sok csapadék miatt, vízhozama kb. 0,1-25 L/perc között váltakozott.

Kivétel a szeptember 14. és december 5. közötti időszak volt, amikor nem volt vízfolyás. A barlangból a felszínen és a felszín alatt folyó vizek, a 15 m-re lévő Forrás-tölcsérben (Forrás-kráter) látnak napvilágot, majd a vízhozam függvényében, a felszín alatt, illetve nagyobb vízhozamokkor a felszínen folynak tovább.

Fotók a mellékletben.

Létrási-Vizes-barlang (5372-2)

Ügyiratszám: 7292-5/2015

Kutatásvezető: Kovács Zsolt (217)

Kutatásvezető-helyettes: Sűrű Péter (282)

A barlangban nem történt kutatási tevékenység 2017-ben.

Tuskós-barlang (5372-43)

Ügyiratszám: BO/16/7592-10/2016.

Kutatásvezető: Majoros Zsuzsanna (015)

Kutatásvezető-helyettes: Bátori Károly (235)

A barlangban nem történt kutatási tevékenység 2017-ben.

Kelt: Budapest, 2018.02.15.

Sűrű Péter

Kutatásvezető lg.Sz.: 282

FEKETE ZSOMBOR
ELNÖK
MARCEL LOUBENS
BARLANGKUTATÓ EGYESÜLET

A barlang neve	Tevékenység	Kutatás vezető	Dátum	Órák	Jelentés	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kis-kőháti-zsomboly	bontás	Sűrű Péter	2017.06.24	7.5	Omladékban +2m új járat.	Fekete Zsombor	Gorác Ákos	Bóta Péter						
Kis-kőháti-zsomboly	bontás	Sűrű Péter	2017.06.25	5.5	A 2. végpontot bontottuk. Feltágítottuk és icipicit mélyítettük is. Kb. 1/4m ³ anyagot mozgattunk meg. Csináltunk egy gyors vázlatos poligont is a végpontok között. Mind azonos irányba mutatnak.	Gáti Attila	Fekete Zsombor	Tihanyi Borbála						
Kis-kőháti-zsomboly	bontás	Sűrű Péter	2017.08.12	6	Ellenőriztük a bontást. Az utolsó cseppköves lemászáshoz be kell tennünk egy kötelet, mert most nem volt benn.	Novák Magdolna	Gorác Ákos	Földesi Nikolett						
Kis-kőháti-zsomboly	kiszereelés	Sűrű Péter	2017.09.12	4	Nincs.	Harangozó Edit	Miranda Forder	John Forder	Sean Forder	Dave King				
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.02.21	9	A környéken elolvadt hó vize mind a barlangba folyt és a végpont környékén hatalmas sarat csinált. Az új rész bejáratánál már nem omlik a palfon, de a bejáratot elzáró kő majdnem besuvadt a hasadéka. A cseppkőlefolyságnál a résen benézve kb egy métert látni előre.	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Novák Magdolna	Andrási János					
Maja-barlang	bontás, térképezés	Sűrű Péter	2017.03.04	9	A biztonságos bontás érdekében két útban lévő kő széttört. 10-15 vödörnyi köves agyagot juttattunk ki a barlangból. Befűrtük a 0. poligon pontot, majd distóval összesen 4 pontot vettünk fel, amiből az utolsó veszített pont lett. Videó felvételt is készítettünk a barlang azon részéről, amiről a mozgó kövek miatt eddig nem tudtunk.	Fekete Zsombor	Veres Réka	Sántha Edit	Novák Magdolna	Andrási János				
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.03.10	9	Kb 2m ³ köves agyagot sikerült a felszínre juttatni.	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Sántha Edit	Novák Magdolna	Andrási János				
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.03.29	9	Az első 2,5 óra leforgása alatt rekord mennyiségű, 1m ³ törmelékkel sikerült kihordanunk. Később 2 fővel megcsappant a létszám, így a hatékonyságunk is vissza esett. Találtunk 3 dönglött egeret. A nap végi mérésből kiderült, hogy a levegő minősége sokat romlott. Készítettünk egy remek figyelemfelhívó és információkat tartalmazó táblát a barlangnak.	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Sántha Edit	Kutas Tamás	Jobbágy Miklós	Novák Magdolna	Andrási János		
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.04.05	10	Kb 2m ³ anyagot sikerült kideponálni. Két egérnek megint rossz napja volt, ezért készített Jana egy fedelet amin, van denevérrnyílás is. Arra felé szoktunk látni denevéreket de eddig nem fedezték fel a barlangot. A nap végére a levegő minősége épp csak elviselhetőnek mondható.	Jobbágy Miklós	Kutas Tamás	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Novák Magdolna	Andrási János			

				<p>Ismét a nagy kövek széttörésével kezdtük, amit Szabolcs csinált. Ezután már könnyebben járhatóvá vált az a rész, ami még tavaly az én lent létem alatt bukkant elő és amit már te is láttál. Ebből a részből kezdtük most kihordani a beomlott köveket, nagyokat és kis aprókat egyaránt. Nagyon bizakodó vagyok, ugyanis van levegő. A huzatot nem néztük a barlang mérete miatt nem akartuk befűstölni, hogy aztán rossz legyen a levegő, viszont széndioxid az nem volt.</p> <p>Az első akna alja nekem úgy tűnik hogy az alatta lévő omladék összecséppkövesedett teteje. Alatta a köveket ha kibontanánk az nem maradna meg, így ez a dolog még várat magára és inkább a járat végpontjával foglalkoztunk illetve az oda vezető 2-3 méteres szakasz törmelékteleltetésével. Örömmel jelentem van tovább...! A végpontból kihordott kövek szabaddá tettek egy kis részt, amin benézünk és tér van :) !!!</p>									
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.04.29	9	Jobbágy Miklós	Kutas Tamás	Nikázy Tímea	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Novák Magdolna	Andrási János		
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.05.29	8	Jobbágy Miklós	Kutas Tamás	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Novák Magdolna	Andrási János			
Maja-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.06.02	12	Jobbágy Miklós	Kutas Tamás	Nikázy Tímea	Kiss János	Szűcs Szabolcs	Novák Magdolna	Andrási János		
Maja-barlang	kutatás	Sűrű Péter	2017.06.10	8	Ferency Gergely	Fekete Zsombor	Gáti Attila	Szűcs Szabolcs	Sántha Edit	Kutas Tamás	Jobbágy Miklós	Nikázy Tímea	Novák Magdolna
Maja-barlang	Szellőztetés	Sűrű Péter	2017.06.28	9	Kiss János	Sántha Edit	Novák Magdolna	Andrási János					

Maja-barlang	kutatás	Sűrű Péter	2017.12.29	2	Norbi szeretne volna a szűkület megnézni, hogy adott esetben átfér-e rajta az oxigén palack és hogyan. Arra a megállapításra jutott, hogy csakis külön leengedve lehet vele lejutni az első nagyobb térig. Ott lehet hátra felvenni. Természetesen ha lenne kisebb légzőkészülékünk azt menet közben is tudnánk használni, de ez sajnos nem áll rendelkezésünkre. A mérés annyival változott, hogy a Párkány és a Táncterem teljesen kiszellőzött, magasabb CO2 a szűkületnél volt mérhető ami 3,3. A Maja szíve-terem azonban még aggasztó értékkel 4,4-el rendelkezett.	Hegedűs Norbert	Fekete Zsombor	Novák Magdolna							
Sebes-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.08.05	7	A Párhuzamos-világok kérdőjeleit jártuk be. Kisebb bontásokkal mindent tisztáztunk.	Fekete Zsombor	Horváth Attila	Földesi Nikolett							
Sebes-barlang	bontás	Sűrű Péter	2017.08.06	5	A DK-i átjárót tágítottuk a Hajdúszoboszló felől.	Földesi Nikolett	Fekete Zsombor								
Sebes-barlang	3D felmérés	Fekete Zsombor	2017.12.30	5	A Szivattyúzott-teremben mértünk. A terem alsó részein a tónál, onnan a terem közepéig, majd a kis tóig	Novák Magdolna	Sántha Edit	Veres Réka	Andrási János	Sűrű Péter					
Sebes-barlang	3D felmérés	Sűrű Péter	2017.12.31	4.5	Nincs.	Fekete Zsombor	Veres Réka	Novák Magdolna							
Speizi-barlang	3D felmérés, dataqua kiolvasás	Fekete Zsombor	2017.01.29	6	Felmértük a kis vízeséstől a bukó utáni kisebb teremig 3D-ben a bg-ot, ezzel a szifontól a bukó utáni értékelhető rész 3D modelljét össze tudjuk állítani. Kiolvastuk a dataquát. Vissza kell jönni a bukólemez és a fém betét közti részt tömíteni, mivel alig van valami víz a bg-ban, így épp ideálisak a körülmények.	Veres Réka	Gáti Attila								
Speizi-barlang	bukójavítás	Fekete Zsombor	2017.02.04	5.5	A denevérek a helyükön aludtak, kb. a szokásos létszámban.	Veres Réka									
Speizi-barlang	Adatkinyerés	Sűrű Péter	2017.07.16	5.5	Bent hagytuk a kötelet a jövő hétig.	Réfi Zoltán	Hóbe Gábor								
Szepesi-barlang	dataqua kiolvasás, mérés	Fekete Zsombor	2017.08.08	5.5	Nincs.	Andrási János	Novák Magdolna								
Szepesi-barlang	bukó leolvasás	Sűrű Péter	2017.09.13	5.5	Nincs.	Miranda Forder	John Forder	Sean Howe	Dave King	Földesi Nikolett					
Szepesi-barlang	bukó ellenőrzés	Fekete Zsombor	2017.12.16	6	Nincs.	Veres Réka	Andrási János	Novák Magdolna	Horváth Attila						

Fotómelléletek a Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület
2017. évi kutatási jelentéséhez

Borsókő

Maja-barlang (5362-73)

Borsókő

Maja-barlang (5362-73)

Maja-barlang (5362-73)

Maja-barlang (5362-73)

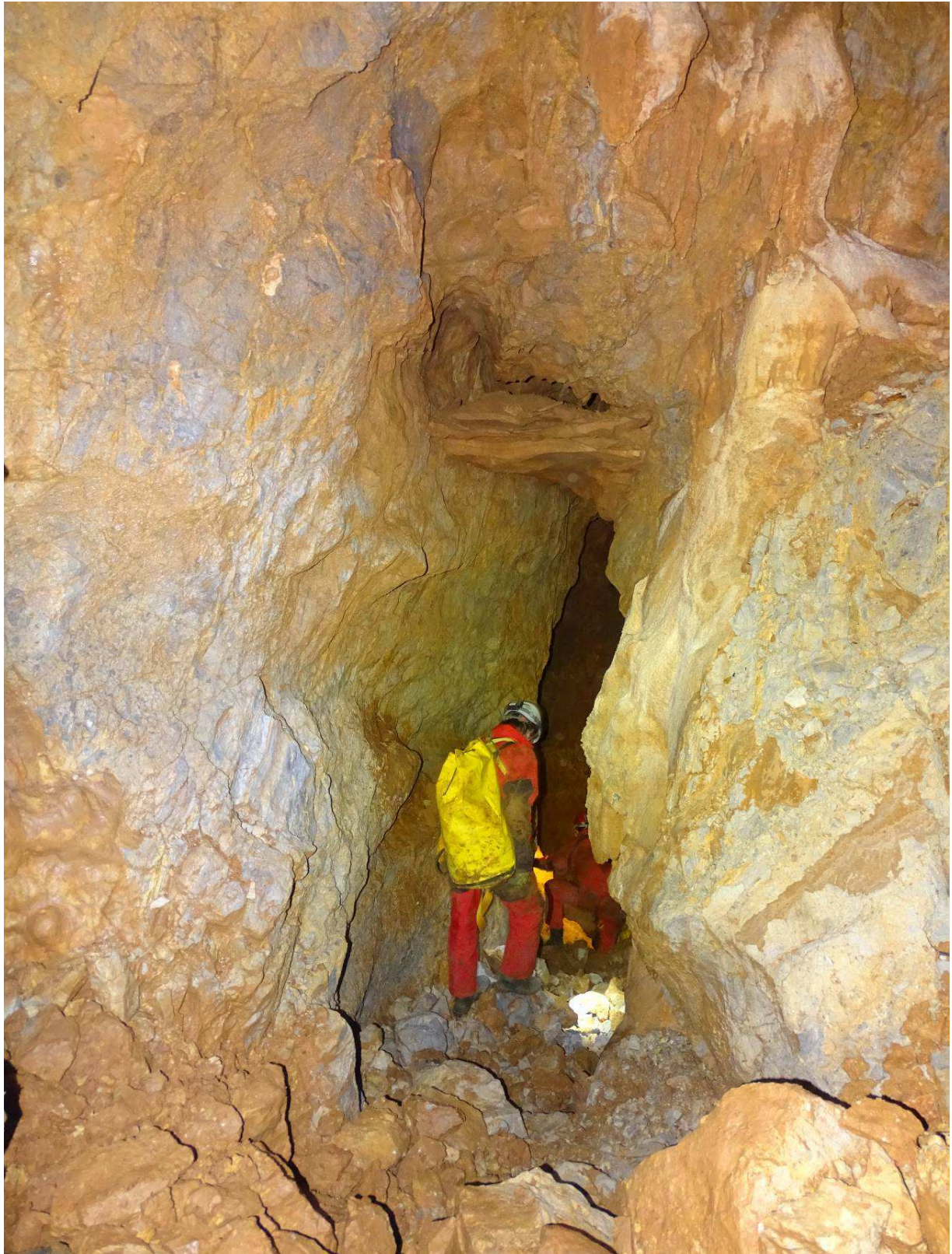

Maja-barlang (5362-73)

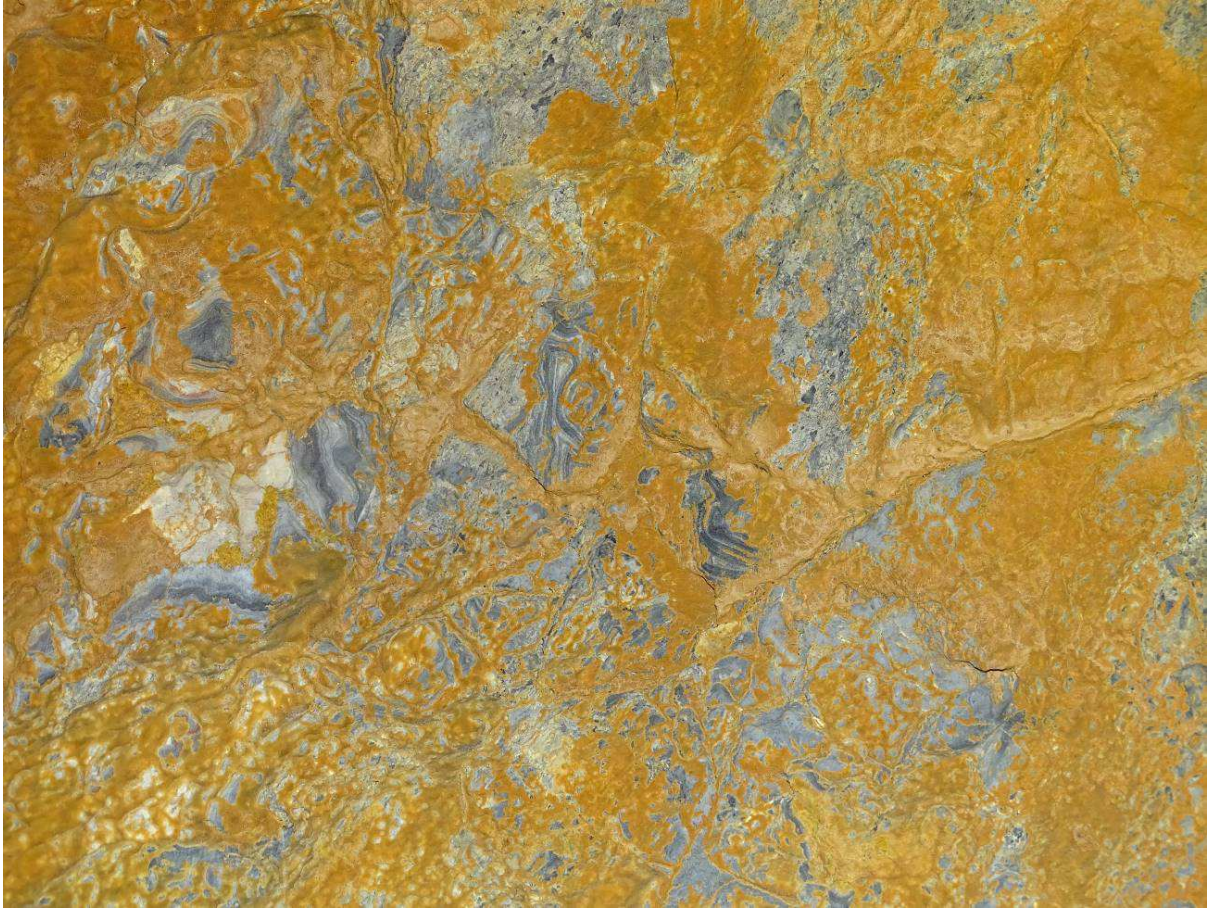
Első bejárás előtt

Maja-barlang (5362-73)

Jellemző járatszakasz álfenékkel

Maja-barlang (5362-73)

Kőzetszövet

Maja-barlang (5362-73)

Kutatók

Maja-barlang (5362-73)

Látókő (akna pereme)

Maja-barlang (5362-73)

Látókő (akna pereme)

Maja-barlang (5362-73)

Maja szíve-terem felé

Maja-barlang (5362-73)

A kúszoda bontása

Felső-forrási-beszakadás (5363-41)

Bejárat

Felső-forrási-beszakadás (5363-41)

Kúszoda

Felső-forrási-beszakadás (5363-41)

Vizes-szifon

Felső-forrási-beszakadás (5363-41)

Vizes-szifon

Felső-forrási-beszakadás (5363-41)

Bejárat

Felső-forrási-Időszakos-forrásbarlang (5363-90)

Főtéről levált réteglap

Felső-forrási-Időszakos-forrásbarlang (5363-90)

Forrás-tölcsér (forrás-kráter)

Felső-forrási-Időszakos-forrásbarlang (5363-90)